

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 19. april 2016

J.nr. 2015-96-dmk

Indberetning nr. 2/2016

Emner:

- *Færøernes Økonomiske Råd har fremlagt deres Forårsredegørelse. Der er ifølge Rådet fortsat udsigt til pæn økonomisk vækst i 2016-2017. Samtidig gør henstiller Rådet til, at der holdes igen med de offentlige anlægsinvesteringer i en tid, hvor der i forvejen er gode økonomiske konjunkturer.*
- *Landsstyret har fremsat sit forslag til bevillingsrammerne for 2017. Ifølge forslaget vil der blive overskud på 50 mio. kr. på landskassens budget i 2017. Det forventes desuden, at overskuddet vil stige de efterfølgende år, hvilket dog vil kræve tiltag og reformer på flere områder.*
- *Diverse aktuelle opgørelser tyder på, at der fortsat er stor vækst og aktivitet i den færøske økonomi, og at det går rigtig godt på mange områder: Lønudbetalingerne og beskæftigelsen er stigende, befolkningstallet er stigende, turismen i fremgang, bilsalget går forrygende og der flyves til og fra Færøerne som aldrig før – og samtidig er forbrugerpristallet faldende.*
- *Arbejdet med en fiskerireform er startet op. Der er nedsat et udvalg, der senest til august skal præsentere et forslag til en ny fiskeriordning gældende fra 2018.*
- *Lagtinget har vedtaget en lov om særlige betingelser for fiskeriet efter makrel, nordhavssild og blåhvilling samt bundfisk i Barentshavet i 2016. Med loven holder man fast i fangstafgiften på de pelagiske fiskearter, der også var gældende i 2015, men indfører nu også mulighed for at sælge dele af kvoten på de pelagiske fiskearter og en del af bundfiskekvoten i Barentshavet for 2016 via auktion.*
- *Grindeloven, der blev vedtaget i juni 2015, er ændret således, at der fortsat er indberetningspligt, hvis man observerer grindehvaler, men det er ikke længere strafbelagt, hvis man ikke indberetter.*
- *Forhenværende landsstyremedlem Annika Olsen, der meldte sig ud af Folkeflokket kort efter valget den 1. september 2015, er nu tilbage i Folkeflokket efter at have været løsgænger siden 20. september 2015. Efter udmeldelsen af Folkeflokket i september 2015 var hun i en kort periode på tre dage medlem af Framsókn.*
- *Forhenværende landsstyremedlem Jørgen Niclasen får ikke prøvet "toldsagen" ved Højesteret, da Procesbevillingsnævnet ikke finder, at sagen er af principiel karakter.*
- *De store erhvervselskaber på Færøerne har præsenteres deres regnskaber for 2015. Bakkafrøst løber endnu engang med overskrifterne og præsenterede endnu engang et stort overskud, men andre færøske selskaber kom også godt ud af 2015.*

Forårsredegørelsen fra Færøernes Økonomiske Råd

Den 4. marts fremlagde Búskaparráðið (Færøernes Økonomiske Råd) deres Forårsredegørelse. Redegørelsen indeholder den sædvanlige konjunkturdegitgørelse, men kaster derudover lys på visse aspekter af arbejdsmarkedet og analyserer også dele af finansieringen ældreområdet i den kommunale sektor.

Hagstovan (Færøernes Statistik) og Rådet har i fællesskab udarbejdet nedenstående skøn over stigningen i det nominelle BNP for årene 2014-2017:

År	2014	2015	2016	2017
Skønnet vækst i nominelle BNP	5,8 %	6,2 %	5,3 %	2,9 %
Stigningen kan især henføres til	Udenlandsk efterspørgsel	Især indenlandsk efterspørgsel	Indenlandsk efterspørgsel	Indenlandsk efterspørgsel

Ifølge Rådet er der udsigt til en stor stigning i de offentlige anlægsinvesteringer og det forventes, at de igen vil være konjunkturmedløbende. Rådet gør derfor endnu engang opmærksom på behovet for en koordinering af den offentlige sektors anlægsinvesteringer. Rådet har i den foregående redegørelse nævnt, at de offentlige anlægsinvesteringer pt. er konjunkturmedløbende og vil medføre unødvendigt store økonomiske udsving, men da Rådet ikke ser tegn på, at landet og kommunerne koordinerer anlægsinvesteringerne, gentager de nu opfordringen. Som det fremgår nedenfor i afsnittet om landsstyrets forslag til bevillingsrammerne for 2017, er der ikke udsigt til, at opfordringen fra Rådet bliver fulgt.

I sin analyse af arbejdsmarkedet kommer Rådet bl.a. til den konklusion, at der på Færøerne kun vil være arbejde til 60 pct. af alle de færinger, der er i gang med en videregående uddannelse. Det kan tale for, at man forsøget at målrette uddannelserne bedre mod de områder, hvor der er ledige stillinger. Den anden mulighed er at skabe nye jobs, men det bør ifølge Rådets formand ske inden for den private sektor, da den offentlige sektor bør være tilbageholdende de kommende år.

En engelsk oversættelse af redegørelsen er vedlagt denne Indberetning som bilag, mens hele redegørelsen på færøsk kan læses via dette link:

http://setur.fo/fileadmin/user_upload/SSS/PDF-filur/Buskaparadid/Fragreidingar/Buskaparfragreiding_varid_2016.pdf

Landsstyret har fremsat forslag til bevillingsrammerne for 2017

Kristina Háfoss (Tjóðveldi), landsstyremedlem for finansanliggender, fremsatte den 31. marts et beslutningsforslag til bevillingsrammerne for finansloven 2017. Ifølge beslutningsforslaget bliver der for 2017 tale om et DAU-resultat på 50 mio. kr. og dermed et overskud på landskassens budget.

Beslutningsforslaget indeholder desuden en fremskrivning til og med finansårene 2018-2021, jf. nedenstående tabel 1:

Tabel 1: Bevillingsrammerne 2017-2021, mio. kr.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsudg. i alt	4.382,7	4.462,2	4.474,9	4.493,0	4.506,1	4.519,7
Anlægsudg.	220,5	280,0	330,0	370,0	350,0	350,0
Renteudg., netto	16,0	2,6	9,7	17,0	21,0	25,0
Indtægter	4.628,2	4.794,8	4.923,6	4.994,7	5.066,2	5.134,0
DAU-saldo	9,1	50,0	109,1	114,7	189,0	239,3

Anm.: 2016 er taget med som start-år med tallene fra finansloven samt de politiske forlig og aftaler indgået siden. 2016 og 2017 er i årets priser, mens 2018-2021 er i faste priser

Kilde: Fíggjarmálaráðið, Búskaparfrágreiðing I (Økonomiske redegørelse I), marts 2016.

For 2015 forventes et landskasseunderskud i størrelsesordenen 75-100 mio. kr., svarende til ca. ½ pct. af BNP. For 2016 forventes det et lille overskud.

Indtægterne er fremskrevet ud fra en forudsætning om en årlig nominal vækst i BNP på ca. 6 pct. i 2016 og ca. 3 pct. i 2017. Indtægterne fra landsskatten og moms er fremskrevet med ca. 3 pct. i 2017 og ca. 1,5 pct. for årene 2018-2021. Det er endvidere en forudsætning, at indtægterne fra resourceskatten og afgifter på fiskeressourcerne, der i den nuværende form bortfalder ved udgangen af 2016, bibeholdes i 2017 og fremefter

Anlægsudgifterne vil ifølge det fremsatte forslag til bevillingsrammerne stige de kommende år og ligge på et højere niveau end de senere år. Af større anlægsinvesteringer de kommende år kan bl.a. nævnes:

- Færdiggørelse af det nye uddannelsescenter i Tórshavn med gymnasium, teknisk kole og handelsskole (87 mio. kr. i 2017)
- Udbygning og modernisering af Landssygehuset (376 mio. kr. i perioden 2017-2020)
- Bevilling til det offentlige tunnelselskab P/F Eystur- og Sandoyartunlar, der skal stå for to nye undersøiske tunneller til en samlet pris på ca. 2,1 mia. kr. (400 mio. kr. bevilges over en 10-årig periode fra 2014 til 2024, resten skal lånefinansieres)
- Projektet ”Digitalisering af Færøerne”, der skal give alle færinger mulighed for at anvende digitale løsninger i forhold til både det offentlige og private (20 mio. kr. årligt i perioden 2017-2021)
- Nyt havforskningskib skal bygges (10 mio. kr. i 2017 og 192 mio. kr. i 2018-2019)
- Studieboliger/kollegier (8 mio. kr. i 2017 og derefter 10 mio. kr. årligt)
- Nationalteater (60 mio. kr. i perioden 2018-2021)
- Tunnellen til Hvalba på Suderø (163 mio. kr. i perioden)

Landsstyret har i forbindelse med anlægsinvesteringerne nævnt, at niveauet for de kommunale anlægsinvesteringer evt. bør reduceres i den kommende tid for ikke at skabe for stor aktivitet, men der synes ikke at være fælles fodslag mellem landsmyndighederne og kommunerne i den sag. På Kommuneforeningens årlige generalforsamling i den netop forgangne weekend var Kommuneforeningen enig med landsstyret i, at anlægsinvesteringerne bør ligge på et stabilt niveau, men ikke i, at det er kommunerne, der er problemet her og nu. Kommuneforeningen mener, at landsstyret selv bør gå forrest med at fordele anlægsinvesteringerne stabilt over årene og nævnte endvidere, at landskassen ikke ligefrem har vist mådehold de senere år, hvor de to seneste landsstyres siden 2012 har givet skattelettelse op til i alt ½ mia. kr. årligt.

Ifølge den økonomiske redegørelse, der fulgte med fremsættelsen af forslaget til bevillingsrammerne, er de største aktuelle udfordringer for økonomien finanspolitikens holdbarhed og at sikre, at der ikke sker folkefraflytning.

Fígjarmálaráðið (Landsstyreområdet for finansanliggender) skønner, at den offentlige sektors strukturelle underskud bliver ca. 150 mio. kr. i 2015. Der forventes et strukturelt underskud i samme størrelsesorden for 2016 pga. udsigt til et dårligere resultat for kommunerne i 2016. Fígjarmálaráðið ser samtidig behov for varige finanspolitiske tiltag på 40-50 mio. kr. årligt frem til 2019, hvis den offentlige sektors strukturelle underskud skal væk. I et tillæg til den økonomiske redegørelse om opgørelsen af den strukturelle saldo for den offentlige sektor gøres der opmærksom på, at opgørelserne af det strukturelle underskud ikke tager hensyn til, at det offentlige fra 2012 både har beskattet private pensionsindbetalinger og pensionsudbetalinger. Det påvirker den offentlige sektors finanspolitiske holdbarhed med 300 mio. kr. Den offentlige sektors langsigtede finanspolitiske holdbarhed er derfor mindst 300 mio. kr. værre end opgørelserne tyder på.

Ændringer i befolkningssammensætningen, hvor der bliver forholdsvis flere ældre, nødvendiggør tiltag på både indtægts- og udgiftssiden de kommende år. Som vigtige forudsætninger herfor nævner Fígjarmálaráðið de reformer inden for pensions-, fiskeri- og sundhedsområdet, som der arbejdes med, samt værdiforøgelse af landets ressourcer og erhvervsudvikling generelt. Hvad reformerne mere konkret vil indeholde, foreligger der på nuværende tidspunkt dog ikke særlig meget om.

Diverse opgørelser tyder på gode konjunkturer

Som det fremgår af redegørelsen fra Færøernes Økonomiske Råd og landsstyrets økonomiske redegørelse ved fremlægges af forslaget til bevillingsrammerne er der pt. gode økonomiske tider på Færøerne. Det underbygges også af nogle aktuelle opgørelser, jf. nedenfor.

Lønudbetalingerne og beskæftigelsen stigende

Lønudbetalingerne for første kvartal 2016 ligger 176 mio. kr. over lønudbetalingerne for første kvartal 2015, hvilket svarer til en stigning på knap 9 pct. Der har været pæne stigninger inden for alle hovederhvervene, men især ressourceerhvervene (fiskeri og fiskeriopdræt) har med en stigning på over 20 pct. oplevet en ekstraordinær stor stigning i lønudbetalingerne. I fiskeriet er hyrerne alene steget med 27 pct. fra første kvartal 2015 til 1. kvartal 2016.

Tabel 2: Lønudbetalinger fordelt på hovederhverv, 1. kvartal 2013-2016, mio. kr.

	2013	2014	2015	2016	Ændring 2015-2016	
					i mio. kr.	i %
Fiskeri, fiskeriopdræt, råstoffer	297	312	375	451	76	20,3
Byggeri og anden produktion	195	217	234	258	24	10,3
Private tjenesteerhverv	522	571	587	620	33	5,7
Offentlig adm. og tjenester	632	649	663	693	29	4,4
Lønudbetalinger i alt	1.676	1.750	1.858	2.021	163	8,8

Kilde: Hagstova Føroya

Beskæftigelsen har ligeledes været stigende. Fra januar 2015 til januar 2016 er antallet af lønmodtagere steget med 844 personer, hvilket svarer til en stigning på 3,5 pct.

Tabel 3: Lønmodtagere fordelt på hovederhverv, januar måned årene 2013-2016

	Jan. 2013	Jan. 2014	Jan. 2015	Jan. 2016	Ændring 2015-2016 Personer	i %
Fiskeri, fiskeriopdræt, råstoffer	3.727	3.621	3.902	4.124	222	5,7
Byggeri og anden produktion	2.913	2.978	3.175	3.377	202	6,4
Private tjenesteerhverv	7.872	7.940	8.061	8.300	239	3,0
Offentlig adm. og tjenester	8.824	8.732	8.872	9.053	181	0,8
Ialt	23.336	23.271	24.010	24.854	844	3,5

Kilde: Hagstova Føroya

Befolkningstallet er stigende

Der boede pr. 1. februar 2016 49.234 personer på Færøerne. Det er 606 personer mere end på samme tidspunkt året før. Stigningen på 606 personer, der svarer til 1,2 pct., kommer af et fødselsoverskud på 240 personer og en nettotilflytning på 366 personer. Fraflytningen er steget lidt, men det er især en mindsket fraflytning, som forklarer den positive nettotilflytning. De gode økonomiske konjunkturer er sikkert en væsentlig forklaring på den positive befolkningsudvikling.

Der er befolkningstilvækst i de fleste områder på Færøerne. Kun i den sydlige del af Færøerne er der ikke en stigning i befolkningstallet. På Sandø er befolkningstallet stort set uændret, mens det er faldende på Suderø med 1,1 pct.

Stor vækst i antal overnatninger indenfor turisterhvervet

Turisterhvervet på Færøerne har de senere år været inde i en meget positiv udvikling. Der er i sommerhalvåret ofte mangel på overnatningsmuligheder, især i Tórshavn, men der oplever man nu en udvidelse af kapaciteten med nye hoteller.

Hvis udviklingen i antal overnatninger fortsætter som det seneste års tid, skal der nok blive brug for den større kapacitet. Der var nemlig en stigning i antal overnatninger inden for turisterhvervet på 13 pct. fra 2014 til 2015, svarende til en stigning på 19.000 overnatninger. Heraf kommer den største del, 8.500 overnatninger, fra personer bosiddende på Færøerne, hvilket også viser, at mange færinger er begyndt at rejse mere rundt og opleve egne øer. Den næststørste stigning på 3.700 overnatninger kan henføres til rejsende fra Danmark.

Personer bosiddende i Danmark står for den største andel af overnatningerne med 33 pct., mens færingerne selv følger efter med 27 pct. Siden følger personer fra andre europæiske lande udenfor Norden med 19 pct., mens 17 pct. kommer fra andre nordiske lande end Danmark og Færøerne.

Hvis man ser på antallet af indskrevne personer på hoteller mv., var der en stigning fra 53.000 i 2014 til 62.700 i 2015, hvilket svarer til en stigning på 18 pct.

Rekordstort antal passager via Vagar Lufthavn

Antal rejsende via lufthavnen på Færøerne har sat ny rekord hvert år siden 2010. I 2010 benyttede ca. 200.000 passagerer lufthavnen, men det er nu steget til 276.385 personer i 2015. Alene fra 2014 til 2015 var stigningen på 25.000 passagerer, hvilket svarer til stigning på 10,4 pct. For de første 3 måneder af 2016 er udviklingen den samme med en stigning på 10,5 pct.

Lufthavnen vurderer, at det store arbejde, som Visit Faroe Island gør for at fremme færøsk turisme, bidrager til den positive udvikling, men nævner også, at de faldende priser på flyvninger til og fra Færøerne er medvirkende til at øge rejselysten. Atlantic Airways har i en årrække kunnet sænke priserne og har senest annonceret yderligere prisnedsættelser fra september 2016. Atlantic Airways øger udbuddet af de billigste billetter på alle deres ruter og sænker samtidig prisen med 100 kr. for en enkeltbillet på de billigste billetter. Lufthavnen har også sænket sine afgifter. Det vil fra september være muligt at få returbilletter Danmark-Færøerne ned til 1.398 kr. under visse forudsætninger. Bl.a. skal billetterne bestilles senest 2 måneder før afrejse og der er ikke mulighed for ændringer af billetten eller at få den refunderet.

Bilsalget oplever stor vækst

Salget af nye biler er sædvanligvis også en god indikator for den økonomiske udvikling. Fra 2014 til 2015 steg antallet af nyindregistrerede personbiler med 11,8 pct., og for de første 3 måneder af 2016 er stigningen endnu højere med 13,1 pct. Fra 2014 til 2015 steg importværdien af personbilerne samtidig med godt 25 pct., så der er ud over flere nye personbiler også tale om dyrere personbiler.

Forbrugerpristallet faldende

Mens lønudbetalingerne og beskæftigelsen m.v. er stigende, og der er stor aktivitet indenfor alle erhvervssektorer, er der samtidig faldende forbrugerpriser. Forbrugerpristallet er faldet med 1 pct. fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016. Det er 4. kvartal i træk, at forbrugerpristallet falder.

Det er især lavere priser på olie og benzin, der har trukket forbrugerpristallet ned. Prisen på olie til boligopvarmning er faldet med 19 pct., og samtidig er renten på boliglån faldet, så de samlede udgifter til bolig er faldet med 6,3 pct.

Priserne er dog også steget inden for enkelte grupper. Den største prisstigning har været inden for alkohol og tobak med 1,8 pct., mens madvarer er steget med 0,9 pct.

Arbejdet med en fiskerireform er startet op

Landsstyret har i deres regeringsgrundlag fastsat som mål, at der skal gennemføres en grundlæggende reform af fiskeripolitikken, som skal træde i kraft 1. januar 2018, hvor den nuværende lov om erhvervsmæssigt fiskeri udløber. I slutningen af januar 2016 nedsatte Høgni Hoydal, landsstyremedlem for fiskerianliggender, en arbejdsgruppe på 9 personer, der skal komme med forslag til en fiskerordning ud fra følgende retningslinjer:

- Alt fiskeri skal være biologisk, økonomisk og samfundsmæssigt bæredygtigt.

- Levende fiskeressourcer i færøsk søterritorium og det, som Færøerne har forhandlet sig frem til igennem aftaler med andre lande, skal fortsat være folkets ejendom og kan ikke blive private selskabers eller enkeltpersoners ejendom eller overføres på udenlandske hænder.
- Fiskerettigheder skal være på færøske hænder.
- Privat salg af tilladelser og fiskerettigheder skal afvikles.
- Politisk uddeling af fiskerettigheder skal afvikles til fordel for et markedsbaseret system.
- Fanget fisk skal være tilgængelig at byde på for virksomheder på land.

Formand for arbejdsgruppen er Johnny í Grótinum. Han er pt. direktør ved Landssygehuset og var tidligere ansat i BankNordik. Han har tidligere været formand for Færøernes Økonomiske Råd.

I forbindelse med arbejdet er der nedsat to følgegrupper, der skal høre undervejs i arbejdet. Den ene følgegruppe består af repræsentanter for alle parter i erhvervet, mens den anden følgegruppe består af repræsentanter for de politiske partier i Lagtinget. Herudover skal udvalget høre alle andre relevante parter.

Arbejdsgruppen skal afslutte sit arbejde 1. august 2016. Derefter skal den politiske behandling af udvalgets arbejde sættes i gang. Høgni Hoydal har som mål, at en ny lov kan vedtages i løbet af efteråret 2016.

Lovgivning om salg af fiskerettigheder via auktion vedtaget

Der blev for 2015 fastsat fangstafgift samt indhandlingsafgift for nordhavssild og makrel. For 2016 er blåhvilling nu også kommet under samme ordning med vedtagelsen af en ny lagtingslov, men det nye landsstyre har også besluttet at indføre salg af fiskerettigheder via auktion. Der var til det sidste spænding om, hvorvidt landsstyret kunne holde sammen på sine medlemmer og opnå flertal for lovforslaget, men det lykkedes at sikre vedtagelsen med det mindst mulige flertal.

Ifølge lagtingslov nr. 30 fra 12. april 2016 om særlige betingelser for fiskeri efter makrel, nordhavssild og blåhvilling samt efter bundfisk i Barentshavet i 2016 har landsstyremanden for fiskeri fået hjemmel til at sælge retten til at fiske følgende mængder på auktion:

- 1) 9.000 tons makrel (10.000 tons)
- 2) 4.000 tons nordhavssild (5.000 tons)
- 3) 20.000 tons blåhvilling (25.000 tons)
- 4) 3.000 tons bundfisk i Barentshavet

De i parentes anførte mængder var de oprindelige mængder i det fremsatte forslag, som siden blev ændret til det vedtagne ved 3. behandlingen i Lagtinget.

Den nye lov er kun gældende for 2016 og salget via auktion i 2016 er et forsøg. Erfaringerne herfra skal tages med i det videre arbejde med en fiskerireform, jf. afsnittet ovenfor om fiskerireformen.

Fangstafgiften til landskassen udgør på makrel 1,00 kr./kg, på nordhavssild 0,75 kr./kg og på blåhvilling 0,20 kr./kg, dog ikke på den del af kvoten, der er købt via auktion. Der er desuden indhandlingsafgift for fiskefartøjer under færøsk flag på 2,00 kr. pr. kg makrel og nordhavssild (ikke blåhvilling), som landes til forarbejdning eller indfrysning udenlands eller på modtageskibe under

fremmed flag. Skibe i hjemmeflåden skal betale en lavere indhandlingsafgift på 1,00 kr./kg, men skal ikke betale fangstafgift.

Ifølge bemærkningerne til det oprindelige lovforslag vurderes afgifterne og salg via auktion mv at indbringe landskassen en samlet indtægt på i alt 170-180 mio. kr. i 2016. Vurderingen er dog baseret på usikkerhed om kvoterne for de tre pelagiske fiskearter, men med de nuværende udsigter forventes fangstafgifterne alene at udgøre 120-125 mio. kr. De resterende 50-55 mio. kr. skal komme fra auktionssalget af de pelagiske fisk og bundfisk i Barentshavet, men der knytter sig her bl.a. en usikkerhed til indtægterne fra den nye ordning med salg af kvoter via en auktion. Med den reduktion af kvoterne, der skal sælges via auktion, der blev fremsat og vedtaget ved 3. behandlingen, må det forventes, at indtægterne bliver lidt lavere. Auktionen er ved at blive forberedt og forventes klar om en måneds tid, dvs. medio maj

Den nye lov indeholder bestemmelser om, at besætningen ombord på fiskeskibene, som fisker makrel, nordhavssild, blåhvilling og bundfisk i Barentshavet, samt besætningen ombord på modtageskibe under færøsk flag, skal aflønnes i henhold til færøske overenskomster. Loven medfører endvidere, at besætningerne ikke skal bære udgifterne af købet af kvoterne på auktion. Betalingen for kvoterne købt på auktion kan således ikke trækkes fra salgsværdien af fangsten, når hyrerne bliver gjort op og udbetalt til besætningerne.

Ændringer af grindeloven vedtaget

Lagtinget vedtog i juni 2015 lagtingslov om grind og anden småhval (Grindeloven), jf. også Indberetning nr. 4/2015 fra 13. august 2015. Ifølge den vedtagne grindelov fik alle indberetningspligt til sysselmanden, hvis de observerede grind (grindebud) – herunder også turister, der opholdt sig på Færøerne. Det skabte i den forbindelse især opmærksomhed og debat, at undladelse af grindebud blev anset for overtrædelse af grindeloven og kunne straffes med bøde på 25.000 kr. – og under visse omstændigheder med fængsel i indtil 2 år. Sea Shepherd anvendte kravet om grindebud, og straf for undladelse heraf, i deres kampagne imod grindefangst på Færøerne, og turisterhvervet på Færøerne gjorde opmærksom på, at det gav negativ omtale for Færøerne. Enkelte krydstogtskibe aflyste i den forbindelse deres anløb af Færøerne i 2015, og der er også aflysninger i 2016.

Lagtinget har nu vedtaget nogle ændringer af grindeloven. En væsentlig ændring er, at det ikke længere er strafbelagt, hvis man undlader at give grindebud, men der er dog fortsat en pligt for alle til at give grindebud. Begrundelsen for at opretholde pligten til grindebud er ifølge lovforslaget, at manglende eller for sen indberetning kan medføre uorganiseret grindedrivning og grindedrab og hermed til unødvendig lidelse for hvalen.

Turisterhvervet havde gerne set, at indberetningspligten helt blev ophævet, så der ikke hersker tvivl om, hvorvidt færingerne selv eller turisterne bryder loven eller ej, hvis de ikke giver grindebud.

Annika Olsen er nu tilbage i Folkeflokken

Forhenværende landsstyremedlem Annika Olsen er nu igen medlem af Folkeflokken. Det blev meddelt på et pressemøde den 4. februar 2016. Dermed er oppositionen nu igen oppe på 16 af Lagtingets 33 mandater.

Annika Olsen, der blev nr. to på Folkeflokkens liste ved lagtingsvalget den 1. september 2015, meddelte ellers den 10. september 2015, at hun havde meldt sig ud af Folkeflokket. Som begrundelse for sin beslutning angav Annika Olsen, at hun og partiet ikke trak samme politiske linje, og at hun ikke længere kunne genkende sig selv i den politiske dagsorden, som partiets ledelse stod for. Annika Olsen udtalte, at hun i første omgang ville være løsgænger i Lagtinget, mens hun overvejede situationen. Den 17. september 2015 blev Annika Olsen så medlem af Framsókn. Kun tre dage efter meddelte Annika Olsen dog, at hun havde meldt sig ud af Framsókn og nu var løsgænger i Lagtinget. Annika Olsen tog derefter orlov fra Lagtinget, men vendte siden tilbage som løsgænger. Nu er hun så tilbage i Folkeflokket og forventes at stille op som partiets kandidat til byrådsvalget i Tórshavn, der skal afholdes til efteråret.

Jørgen Niclasen fik ikke ”toldsagen” for Højesteret

I den såkaldte ”toldsag” fik Jørgen Niclasen, forhenværende landsstyremand for finansanliggender, i første omgang medhold ved Retten på Færøerne i en injuriersag mod fire journalister. De fire journalister ankede dog afgørelsen, og i november 2015 nåede Østre Landsret til det modsatte resultat og frikendte journalisterne. Samtidig blev Jørgen Niclasen dømt til at betale 376.200 kr. i sagsomkostninger. Jørgen Niclasen ansøgte herefter Procesbevillingsnævnet om at få sagen prøvet ved Højesteret. Procesbevillingsnævnet har nu behandlet ansøgningen og truffet afgørelse om, at Nævnet ikke kan imødekomme ansøgningen om at prøve sagen ved Højesteret. Nævnet finder ikke, at betingelsen om, at sagen skal være af principiel karakter, er opfyldt. Jørgen Niclasen skal afholde de ovenfor nævnte sagsomkostninger samt omkostninger til egen advokat.

Diverse selskabers årsregnskaber

De store virksomheder og koncerner på Færøerne har nu præsenteres deres årsregnskaber.

Bakkafrost endnu et godt år

Det går fortsat rigtig godt for opdrætsvirksomheden og lakseproducenten Bakkafrost, der er noteret på Oslo Børs. Selskabet, der har en markedsværdi på 12 mia. kr., omsatte i 2015 for knap 2,9 mia. kr. og havde et driftsoverskud på én mia. kr. På bundlinjen blev overskuddet 810 mio. kr., hvilket giver en profit på 28 pct. af omsætningen. Selskabet udbetaler 403 mio. kr. i udbytte til aktionærerne

Driftsoverskuddet før renter og skat pr. kilo solgt laks slog rekord med 17 kr. pr. kg. Det er dobbelt så meget som gennemsnittet af de børsnoterede norske lakseopdrættere.

Bakkafrost tegner sig for ca. 70 pct. af den færøske lakseeksport og op mod 40 pct. af Færøernes samlede eksport. I 2015 gik 36 pct. af eksporten EU, mens Rusland og andre østeuropæiske lande tegnede sig for 30 pct. Der gik henholdsvis 19 og 15 pct. til USA og Asien.

Selskabet har 950 ansatte (725 årsværk) på lønningslisten.

TF-Holding koncernen – Eik Banki og Tryggingarfelagið Føroyar m.fl.

TF-Holding koncernen opnåede i 2015 et samlet overskud på 135 mio. kr. efter skat og 174 mio. kr. før skat. Egenkapitalen er 2,6 mia. kr. og koncernens solvens er på 36,5 pct.

Koncernens pengeinstitutvirksomhed Eik Banki opnåede et overskud på 24 mio. kr. efter skat, hvilket var mindre end forventet, hvilket især skyldes store nedskrivninger i sidste kvartal. TF-Holding købte den sidste 30 pct. af Eik Banki fra Finansiell Stabilitet i 2015.

Forsikringsvirksomheden Tryggingarfelagið Føroyar havde i 2015 et overskud på 10 mio. kr. efter skat. Som følge af koncernens genforsikringsvirksomhed endte virksomhedens skadesforsikringsvirksomhed dog med et underskud på 28 mio. kr. efter skat.

Koncernens pensions- og livsforsikringsvirksomhed viste et underskud på 6 mio. kr. efter skat for 2015. Koncernens øvrige aktiviteter under ét gav dog et samlet overskud i 2015 på 153 mio. kr. efter skat, som er væsentlig højere end i 2014, hvor det var 23 mio. kr. Dette overskud hidrører især fra kursgevinster på investeringer og gevinster på fast ejendom.

BankNordik

BankNordik, der blev SIFI-bank i november 2015, præsenterede et årsregnskab med et resultat før nedskrivninger på 214 mio. kr. Efternedskrivninger på udlån på 20 mio. kr. (85 mio. kr. i 2014) blev driftsresultatet 194 mio. kr., svarende til en stigning på 49 mio. kr. i forhold til 2014. Ledelsen forventer et resultat for 2016 i niveauet 150-190 mio. kr.

Banken er tilfreds med årets resultat, hvor regnskabet viser et fald i nedskrivningerne, mens indtægterne er på samme niveau som i 2014. Banken har dog valgt at nedskrive goodwill på 468 mio. kr., og derfor bliver resultatet efter skat et underskud på 221 mio. kr. Goodwill relateret til aktiviteter i Danmark og Grønland er dermed fuldt afskrevet. Nedskrivningen er regnskabsteknisk og påvirker ikke bankens likviditet eller drift.

Atlantic Airways

Atlantic Airways kom ud af 2015 med et overskud før skat på 21,5 mio. kr. (17,6 mio. kr. efter skat) mod 20,2 mio. kr. året før (16,5 mio. kr. efter skat). Det øgede overskud fremkommer trods et fald i den samlede omsætning fra 574 mio. kr. i 2014 til 502 mio. kr. i 2015. Bestyrelsen er glad for, at resultatet er bedre i 2015 end året før, selv om tilpasninger og ændringer i selskabets aktiviteter har medført lavere indtægter.

Selskabets egenkapital var 43 mio. kr. ultimo 2015, hvilket er 60 mio. kr. mindre end året før. Det skyldes anskaffelsen af to nye AW139 helikoptere, som selskabet har overtaget, og et nyt fly af typen Airbus 320, som leveres december 2016.

Selskabet oplevede en stigning i passagerantallet på 13 pct. – fra 237.000 i 2014 til 267.000 i 2015. Atlantic Airways har godt 40 ugentlige afgangene fra Færøerne i højsæsonen, hvor der i år bl.a. også flyves direkte til Barcelona, Kreta og Mallorca, og mere end 20 afgangene i lavsæsonen.

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen